

Økologisk landbruk vil si at bonden ikke bruker kunstige næringsstoffer på plantene eller sprøytemidler som er giftige for dyr eller mennesker.

Hvorfor bruker man gift når man produserer mat da ? Jo for at ikke avlingen skal bli spist opp av insekter, men at man skal få høstet inn så mye av den som mulig.

Hvorfor kjøpe økologisk når det ikke smaker noen forskjell ? Det er ikke smaken som er viktigst. Men det er faktisk mer mineraler og sporstoffer i økologisk mat enn i den konvensjonelle. Men viktigere er det at man bruker mye mindre energi for å produsere økologisk mat. Kunstgjødsla forbruker veldig mye energi under produksjonen. Det er svært lite fosfor igjen i verden idag og vi kan komme til å få en matkrise om 20 år fordi fosforgruvene i verden har begrensede råvarer igjen. Jorda blir også mer utarmet og mikrolivet endret i det konvensjonelle landbruket.

Økologisk melk:

Tenk etter: Hva tror du menes med denne setningen: "Enhver ku vet at det hun spiser går i melka ? "

Leirskolen hadde flere økologiske produkter på matbordet, blant annet melk og rømme. Økologisk melk koster veldig lite ekstra, så det tar vi oss råd til. Noe av den økologiske melka blir produsert på nabogården til leirskolen og som vi besøkte.

Husker du: Hva het gården vi besøkte ? (Solli gård). Husker du hva kurasen het der ? (Jarlsberg fe, og det er bare ca 200 stykker av dem i landet.)

Visste du at ei ku må ha en kalv hvert år for at den skal melke hvert år ? Og kalven begynner ikke selv å melke før den har fått en kalv - etter ca to år.

Til diskusjon i klassen: (eller som bakgrunns-kunnskap for læreren). Hvorfor skal vi dyrke mat i Norge når det blir billigere å kjøpe maten fra andre land hvor lønningene er mye lavere ?

- Transport: hvorfor skal vi bruke mye energi i form av olje på å kjøpe fra motsatt side av jorda ? Hva skjer med alle transportmidler dersom det kommer en olje-krise eller krig ?

- Matvaresikkerhet: Hvis det blir naturkatastrofer som tørke, flom, radioaktivt nedfall osv. vil det ikke bli nok mat til Norge, og derfor er det veldig lurt om vi dyrker maten vår selv i Norge.
- Kvalitet: Det er avslørt at matvarer som kommer til Norge inneholder ulovlig mye sprøytevæske og ulovlige væsker. Endel kjøtt inneholder farlige sykdomsbakterier som kan skape alvorlig sykdommer blant folk. Vi har lettere for å kontrollere om dyra har det godt i Norge enn i mer fjerne land hvor vi ikke har kontroll.
- Sysselsetting / arbeid for mange: For hver bonde er det ca 5 andre ansatte som omsetter varer, reparerer maskiner, foredler maten osv.
- bosetting: Norge er langt land, og folk har bosatt seg på landsbygda for å dyrke jorda. Hvis man ikke lenger skal dyrke jorda vil fort landsbygda bli folketom. Og det ønsker vi ikke i Norge.
- Kulturlandskapet: Alle åpne landområder i landet vårt blir enten dyrket eller beitet. Og disse områdene har folk før oss i tusener av år slitt med å nydyrke, holde åpne og redde fra gjengroing. Det vil ikke ta mer enn ti år før hele det åpne landskapet kan gro igjen.
- Rettferdighet: Hvorfor skal nordmenn legge beslag på jord andre steder i verden når innbyggerne der selv kunne trenge den ?
- Pris: Norge er det 3dje billigste landet i Europa på priser i matforretninger i forhold til lønningene gjennomsnittslønningene. Det betyr at nordmenn tjener svært bra og bruker bare 12 % av lønna si til mat. Denne prosenten synker hvert år.